

.Audycja nr.162, Temat: „Święta Wielkanocne”. Sobota, 28.03.2015

W audycji „Wczoraj, dziś i na wieki”, witają miłych słuchaczy; Przemysław Merski, Ireneusz Kołacz i Tadeusz Żurek. Tematem dzisiejszej audycji są „Święta Wielkanocne”, które w Piśmie Świętym związane są ściśle z barankiem, który zabijany był dzień przed tymi świętami. W greckim tekście, baranek określony jest takim samym słowem jak Święta Wielkanocne, czyli wyrazem „Pascha”. W polskim przekładzie, w miejscu, w którym wyraz ten odnosi się do świąt, tłumacze użyli słowa „Dzień Przaśników” i „Wieczera Paschalna”, a w zastosowaniu do baranka, posłużyli się tym samym wyrazem „baranek”, jak czytamy w Ew.Łuk. 22:7-8, „*I nastął dzień Przaśników, kiedy należało ofiarować baranka wielkanocnego. I (Jezus) wysłał Piotra i Jana, rzekłszy im: Idźcie i przygotujcie nam wieczerzę paschalną do spożycia (baranka)*”.(PBG. Faktem jest, że Żydzi ciągle jeszcze przywiązują większą wagę do Świąt Paschy, czyli Przaśników, aniżeli do paschalnego baranka. Natomiast dla starannie badających to zagadnienie Chrześcijan, idących przykładem naszego Zbawiciela i apostołów, ważniejszy jest baranek, będący figurą na Bożego Baranka, który przez ofiarę okupową gładzi grzech świata. Ew.Jana 1:29, Rzym. 5:12, 18-19.

Kościół Azji Mniejszej obchodził pamiątkę śmierci Pana Jezusa według kalendarza hebrajskiego, 14-go dnia miesiąca Nisan, w którym to dniu zgodnie z tradycją miało miejsce ukrzyżowanie Chrystusa Pana. Kościoły zachodnie natomiast, uważały, że Pamiątka ukrzyżowania powinna być obchodzona w tym dniu tygodnia, w którym miało miejsce to wydarzenie, czyli w piątek. Kościoły te uznawały dzień śmierci Chrystusa za dzień żałoby i nie kończyły one okresu postu aż do dnia zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Natomiast Kościoły Azji Mniejszej, traktowały śmierć Chrystusa jako Baranka Bożego, który zszedł dobrowolnie na ziemię, aby odkupić całą ludzkość z grzechu i śmierci i dlatego post kończyły wraz ze śmiercią Jezusa, czyli o godzinie 3-ciej po południu, a zaraz potem urządzały zgodnie z poleceniem Jezusa, „Wieczerzą Pańską”. Obydwie grupy, to jest „ortodoksyjny wschód” i „kościół zachodni” zgodnie, uznawały nazwę „Święto Przaśników”, przez które rozumiały czasem szczególnie uroczyste dni tego pamiątkowego tygodnia, a niekiedy cały tydzień upamiętniający to święto.

Tak rozumiano ze względu na historyczne wydarzenie narodu izraelskiego, któremu Pan Bóg kazał obchodzić to „Święto Przaśników” na pamiątkę wyprowadzenia ich z niewoli egipskiej, jak czytamy: „*Przestrzegajcie Święta Przaśników, gdyż w tym właśnie dniu wyprowadziłem zastępy wasze z ziemi egipskiej. Przestrzegajcie tego święta przez wszystkie pokolenia jako ustanowienie wieczne*”. 2Mojż. 12:17. Pierwszy poważny spór pomiędzy obiema frakcjami wierzących Chrześcijan w czasie pierwotnego Kościoła miał miejsce około roku 196-go, kiedy biskup Rzymu Wiktor wydał okólnik do pozostałych biskupów z zaleceniem, by zwołali synody w swoich prowincjach i wprowadzili zwyczaj zachodni, czyli obchodzenie pamiątki śmierci i zmartwychwstania w piątek i w niedzielę, nie kierując się obliczeniami słoneczno-księżycowego kalendarza żydowskiego. Niektórzy biskupi zastosowali się do tych zaleceń biskupa Rzymu, inni natomiast, jak biskup Efezu Polikrates, stanowczo odmówili tej uchwały kierując się autorytetem apostołów; Jana i Filipa oraz historią biskupów Kościoła efeskiego, którzy obchodzili zawsze pamiątkę zgodnie z hebrajskim kalendarzem księżycowym, t.j. 14 dnia miesiąca Nisan po wiosennym porównaniu dnia z nocą.

I obojętnie, jakiego dnia ta data wypadła, w ten dzień obchodzono pamiątkę, którą nazwano „Ostatnią Wieczerzą Pańską”. Każdy chrześcijanin ma możliwość osobiście

zastanowić się nad czasowym i logicznym uzasadnieniem obchodzenia tego święta. – W Polsce na przykład, odchodzi się święto narodowe zawsze 3-go maja, jest to dzień, w którym bohater narodu polskiego Tadeusz Kościuszko ogłosił na rynku w Krakowie sławną Konstytucję. Są też inne święta, które obchodzimy zawsze według daty kalendarza a nie szczególnego dnia tygodnia, jak n.p. Nowy Rok, międzynarodowy Dzień Kobiet, osobiste urodziny itp. Jak dotąd, spory pomiędzy biskupami kościołów azjatyckich i zachodnich dotyczyły tylko dwóch kwestii; **1** – Czy powinno się obchodzić dzień tygodnia czy dzień miesiąca, w którym nastąpiła śmierć Chrystusa Pana? - Oraz, **2** – Kiedy powinno się zakończyć post? - Wyłoniła się następnie trzecia sprawa sporna; **3** - Na który dzień przypadał w rzeczywistości 14-ty Nisan? – Wielu biskupów Kościoła uważało, że według pierwotnego sposobu obliczania czasu, stosowanego przez Żydów aż do zniszczenia Jerozolimy, dzień 14-ty Nisan przypadał zawsze po wiosennym porównaniu dnia z nocą. Ponieważ jak już wspomnieliśmy, rok żydowski jest obliczany według kalendarza słoneczno-księżycowego, dlatego 14-ty dzień miesiąca Nisan, zawsze jest dniem pełni księżyca.

W roku 325, na soborze w Turcji w mieście Nicea, uważanego za pierwsze ogólne obrady zwierzchników kościołów zachodnich, uchwalono jednak, że „WIELKANOC” powinna być obchodzona przez wszystkich wyznawców chrystianizmu po wiosennym porównaniu dnia z nocą, w piątek następujący po 14-tym Nisan. Postanowiono również, że Kościół w Aleksandrii, odznaczający się znajomością nauk astronomicznych, będzie odtąd corocznie zawiadamiał kościół rzymski, w jakim czasie kalendarza gregoriańskiego obchodzona będzie Wielkanoc, a biskup Rzymu roześle tą wiadomość po całym chrześcijańskim świecie. Święta wielkanocne przez wielu Chrześcijan witane są z dużą radością i z nadzieją na lepszą przyszłość, opierając się na słowach Ap.Pawła z 1Kor.15:54, 57. „*A gdy to, co śmiertelne, przyoblecze się w nieśmiertelność, wtedy wypełni się słowo napisane: Pochłonięta jest śmierć w zwycięstwie! Ale Bogu niech będą dzięki, który nam daje zwycięstwo przez Pana naszego, Jezusa Chrystusa*”, „*Który wzbudził Jezusa, z martwych, dla usprawiedliwienia naszego*”. (Rzym. 4:24-25).

Z opisów we wszystkich czterech ewangeliach dowiadujemy się, że Jezus Chrystus zmartwychwstał rano, a nie w nocy, - skąd więc to dziejowe i tak ogromnie ważne wydarzenie nosi nazwę WIELKANOC? - Zastanawiając się nad tym zagadnieniem, zwróćmy uwagę, że naród żydowski również obchodzi Wielkanoc, różniąc się jednak nieco w czasie. Naród ten nie obchodzi tego święta na cześć zmartwychwstania Jezusa Chrystusa, - gdyż obchodzenie święta Wielkanocy w narodzie żydowskim rozpoczęło się już około 1300 lat przed narodzeniem Jezusa. Wobec czego, znalezienia odpowiedzi na powyższe pytanie należy szukać w historii narodu wybranego przez Stwórcę Wszechświata. Mimo tego, że naród ten został wybrany przez samego Boga jako Jego własny LUD, to dla nikogo ze słuchaczy nie jest tajemnicą, że naród żydowski był odrzucony od Bożych błogosławieństw z powodu niedowiarstwa na około dwa i pół tysiąca lat, tułając się po wszystkich zakątkach świata aż do roku 1948-go, kiedy to na forum ONZ naród izraelski otrzymał prawnie swój własny kraj. - Ale spójrzmy teraz na historię Wielkanocy: Ten wybrany przez Boga lud izraelski, potomkowie Abrahama, Izaaka i Jakuba, na początku cieszył się łaską u Boga.

Jemu był dany Zakon, prorocy, i posłuszni Bożemu prawu wodzowie, aby prowadzili ten naród właściwą, prawą drogą. Z biegiem czasu, lud ten dostał się do Egiptu i tam służył jako lud niewolniczy. Jego uciemiężenie z każdym dniem stawało się trudniejsze i dokuczliwsze, dlatego zaczęli wołać do Boga o wyzwolenie z tego ciężkiego stanu. W odpowiednim czasie, Pan Bóg, wysłuchał ich prośby i dał im Mojżesza jako swego

posłańca, aby on wyprowadził ten naród z egipskiej niewoli. Mojżesz, spełniając Boże polecenie zażądał od faraona, aby uwolnił ten lud, jednak faraon mimo wielokrotnych przyrzeczeń nie dotrzymywał słowa. I wtedy Pan Bóg zesłał plagi na cały Egipt, aby tym sposobem skłonić władzę Egiptu do uwolnienia tego niewolniczego ludu. Przy każdej z 9-ciu plag, faraon przywoływał Mojżesza i obiecywał uwolnienie niewolniczego narodu, stawiając jednak warunki, aby za jego wstawiennictwem do Boga plagi ustały, - ale kiedy tylko plagi ustawały, wtedy faraon na nowo zatwardzał swoje serce i nie zastosowywał się do swych obietnic. Wobec czego Bóg zesłał na Egipt 10-tą, najboleśniejszą plagę, w której zginęli wszyscy pierworodni egipscy razem ze synem faraona.

I właśnie ta plaga zmusiła faraona do uwolnienia Izraelitów z Egiptu. - Pan Bóg posyła swego anioła, który przechodząc o północy przez Egipt wytracał wszystkich pierworodnych tego narodu, począwszy od pierworodnego syna faraona, który miał zasiąść na jego tronie, aż do pierworodnego syna niewolnicy, oraz wszelkie pierworodne z bydła, jak czytamy; „*Tak mówi Pan: O północy przejdę przez Egipt. I pomrą wszyscy pierworodni w ziemi egipskiej,... Lecz na nikogo z Izraelitów nawet pies nie warknie, ani na ludzi, ani na bydło, abyście poznali, że Pan robi różnicę między Egipcjanami a Izraelitami*”. (PBG) 2Mojż. 11:4-5, 7. Żadna plaga nie wyrządziła krzywdy Izraelitom, lecz tylko Egipcjanom. Aby jednak naród izraelski uchronił się przed 10-tą plagą, musiał zastosować się do Bożego nakazu, który mówił, że: „*Miesiąc ten będzie wam początkiem miesięcy: pierwszy wam będzie między miesiącami w roku. Rzeczcie do wszystkiego zgromadzenia Izraelskiego, mówiąc: Dziesiątego dnia miesiąca tego weźmie sobie każdy baranka według rodziny, baranka według domu. A jeżeliby mniejszy był dom niżeliby zjeść mogli baranka, tedy przybierze i sąsiada swego, który jest najbliższy domu jego, według liczby dusz, naliczywszy tyle osób, ileby ich zjeść mogło baranka*”.

Baranek miał być jednorocznym samcem z owiec albo z kóz a Izraelici mieli go chować aż do czternastego dnia miesiąca Nisan, a potem mieli go zabić w słusznym czasie, między dwoma wieczorami, czyli między godziną 12-tą w południe a 15-tą, oraz wziąć z krwi jego, i pokropić obydwie podwoje i nadprożnik domu; w którym go spożywać mieli. Tej nocy, mięso miało być pieczone przy ogniu, i praśniki z gorzkimi ziołami miały być jedzone. Cały naród musiał być gotowy do drogi; biodra każdego członka narodu musiały być przepasane, obuwie na nogach ich, a laska musiała być w ich rękach, i musieli jeść tego baranka w pośpiechu, ponieważ tej właśnie nocy anioł Pański przechodził przez cały Egipt i zabijał wszystkich pierworodnych od człowieka aż do bydła, oraz wykonywał sąd nad wszystkimi bogami egipskimi. I dalej czytamy, że „*krew ta będzie dla was znakiem na domach, gdzie będziecie. Gdy ujrzą krew, ominę was, i nie dotknie was zgubna plaga, gdy uderzę ziemię egipską. Dzień ten będzie wam dniem pamiętnym i będziecie go obchodzili jako święto Pana; będziecie go obchodzili przez wszystkie pokolenia jako ustanowienie wieczne*”.

2Mojż. 12:13-14.

Ta pamiętna „Wielkanoc”, w czasie, której anioł morderz przechodził przez Egipt, dla narodu Izraelskiego jest dziejowym wydarzeniem, kiedy wszyscy pierworodni egipscy stracili życie, lecz pierworodni izraelscy, pod osłoną krwi barankowej zostali zachowani przy życiu. Baranek ten, jest figurą na Pana Jezusa. - I dla Chrześcijan, „Wielkanoc” wiąże się z Jezusem Chrystusem, jako tym właściwym, pozafiguralnym „Barankiem wielkanocnym”, który gładzi grzech świata. I właśnie na Jego cześć, każdego roku mamy obchodzić to najważniejsze w chrześcijańskim roku kalendarzowym święto „Ostatniej Wieczerzy Pańskiej”, przy której to okazji Pan Jezus powiedział: „**To czyńcie na pamiątkę moją**”. Nasz czas na antenie dobiega końca, i rozstając się z naszymi miłymi

słuchaczami pragniemy życzyć wam, moc najlepszych świątecznych Bożych błogosławieństw. Do usłyszenia 25-go Kwietnia o tej samej porze. Dobranoc.

DODATEK Do Audycji

Według żydowskiego obliczania czasu, dzień w Izraelu, rozpoczyna się o godzinie 18-tej. Izraelici każdego dnia mają dwa wieczory, - pierwszy wieczór rozpoczyna się o 12-tej w południe, a drugi o godzinie 15-tej.

Kalendarz żydowski

Kalendarz żydowski, albo inaczej hebrajski jest zupełnie odmiennym kalendarzem niż ten, którym posługujemy się na co dzień. Jest to kalendarz słoneczno-księżycowy, a wszystkie jednostki czasu wyznaczone są w odniesieniu do cykli księżycowych oraz pór roku wyznaczanych przez słońce. Układ kalendarza uwzględnia wszystkie żydowskie święta, a także wyznacza pory prac rolniczych. W tradycyjnym hebrajskim kalendarzu rok może mieć aż sześć długości. Rok tradycyjny to 354, 355, 356 dni, a rok przestępny odpowiednio 383-385 dni. Lata te nazywane są kolejno ułomnymi, zwykłymi i pełnymi. Inna jest również numeracja lat. Początek stanowi dzień stworzenia świata, który według religii żydowskiej miał miejsce 7 października 3761 r pne. W tym roku chrześcijańskim 2015, przypada hebrajski rok 5772, a rozpocznie się on na przełomie września i października. W tym właśnie czasie zaczyna się rok w kalendarzu hebrajskim, a pierwszy miesiąc nazywa się Tiszri. Miesiące liczą od 29 do 30 dni, a dodatkowo co dwa - trzy lata dodawany jest trzynasty miesiąc. W ten sposób kalendarz hebrajski zrównuje się z kalendarzem gregoriańskim.

Nazwy miesięcy w kalendarzu hebrajskim:

- tiszrej
- cheszwan
- kislew
- tejwet
- szwat,
- adar
- nisan
- ijar
- sywan
- tamuz
- aw
- elul

W każdym roku przestępnym dodaje się jeszcze miesiąc **adar alef** liczący 30 dni. Nieco odmienne jest też obliczanie czasu. Doba nadal ma 24 godziny, ale nie dzieli się na takie jednostki, jak minuty czy sekundy, ale na 1080 części zwanych **chalakim** a równych 1/18 naszej minuty, lub też 31/3 sekund. Dzień zaczyna się wieczorem i początkiem doby jest noc. Za pierwszą minutę uznaje się początek godziny 18.00-tej. Tydzień składa się z

siedmiu dni, a oznaczają je kolejne litery hebrajskiego alfabetu. Dzień siódmy nosi nazwę Szabat lub Szabas. Kalendarz religijny rozpoczyna się w miesiącu Nisan i wyróżnia on sześć najważniejszych świąt biblijnych oraz kilka mniejszych.

Święta w kalendarzu żydowskim:

- 14 nisan - **Pesach** (*Święto Przejścia*)
- 15-22 nisan - **Chag Hamacot** (*Święto Przaśników*)
- 27 nisan - **Jom ha-Szoah** (*Dzień Pamięci Ofiar Zagłady*)
- 4 ijar - **Jom ha-Zikaron** (*Dzień Pamięci Poległych Żołnierzy*)
- 5 ijar - **Jom ha-Acmaut** (*Dzień Niepodległości Izraela*)
- 28 ijar - **Jom Jeruszalaim** (*Dzień Jerozolimy*)
- 6-7 siwan - **Szawuot** (*Święto Tygodni*)
- 9 aw - **Tisza b`Aw** (*Post po utracie Świątyni*)
- elul - **Elul** (*czas obrachunku*)
- 1 tiszri - **Rosz Haszana** (*Nowy Rok*)
- 1-10 tiszri - **Dziesięć Dni Pokuty**
- 10 tiszri - **Jom Kippur** (*Dzień Pojednania*)
- 15-22 tiszri - **Sukkot** (*Święto Szalasów*)
- 23 tiszri - **Simchat Tora** (*Radość Tory*)
- 25 kislew-2 tewet - **Chanuka** (*Święto Świateł*)
- 15 szewat - **Tu b`Szewat** (*Nowy Rok Drzew*)
- 13 adar - **Ta`anit Ester** (*Post Estery*)
- 14-15 adar - **Purim** (*Święto Losów*)